

PATVIRTINTA

VšĮ AKADEMIJA GAMTOJE

direktoriaus įsakymu

2024 m. birželio 21 d. Nr. V- 21

VŠĮ „AKADEMIJA GAMTOJE“

IKIMOKYKLINIO UGDYMMO PROGRAMA

TURINYS

1.	BENDROSIOS NUOSTATOS	3
1.1.	Duomenys apie įstaigą	3
1.2.	Regiono ir švietimo teikėjo savitumas	3
1.3.	Vaikai ir jų poreikiai	3
1.4.	Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai	4
1.5.	Mokytojų ir kitų specialistų pasirengimas	4
1.6.	Strateginių dokumentų nuostatos, kuriomis grindžiama programa	4
2.	IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI.....	5
3.	IKIMOKYKLINIO UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI	5
4.	UGDYMO TURINYS.....	6
5.	UGDYMO METODAI, APLINKA, PRIEMONĖS	6
6.	UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS.....	7
	NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI	8

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Duomenys apie įstaigą

Švietimo teikėjo pavadinimas – VšĮ „Akademija gamtoje“.

Teisinė forma ir priklausomybė – privati ugdymo įstaiga.

Įstaigos kodas – 305734200.

Grupė – bendrojo ugdymo mokykla ir neformaliojo ugdymo mokykla.

Tipas – mokykla-darželis.

Pagrindinė veikla – pradinis, priešmokyklinis ir ikimokyklinis ugdymas.

Ikimokyklinės įstaigos adresas Liolingos g. 7, Kaulakiai, Pagojukų sen., Raseinių r. sav., 60456.

El. paštas – info@akademijagamtoje.lt.

Interneto puslapis – <https://akademija-gamtoje.lt/>.

1.2. Regiono ir švietimo teikėjo savitumas

Dubysos slėnis yra vienas vaizdingiausių iš Lietuvoje esančių erozinių upių slėnių. Visi regioninio parko gamtiniai ir urbanistiniai kompleksai, kultūros vertybės neatsiejami nuo Dubysos upės ir jos intakų slėnių. Saulėje spinduliuojančią žemai klonyje besiraitančią upę visu gražumu pamatysime tik užkopę ant stačių jos šlaitų, kurių gūbriai panašūs į milžiniško snaudžiančio drakono nugarą. Nuo čia atsiveria pasakiško grožio panorama: kalvos, upės vingiai, žydinčių ievų nėriniai, virš jų vakarėjančios saulės raudonyje kylantys rūkai.

Esame įsikūrę Dubysos regioniniame parke, kasdien jaučiame šios vietos savitumą, kuris papildo ir mūsų įstaigos savitumą, leidžia išnaudoti ir patirti Dubysos regioninio parko teikiamus privalumus, pažintinius takus, leidžia pažinti paukščių ir augalų įvairovę, kraštovaizdžio formavimosi ypatumus. Šios galimybės artimai siejasi su mūsų įstaigos išskirtinumu:

- demokratijos principais paremtas įstaigos veikimas;
- augimas kartu su vaiku bendruomenėje;
- vaiko įvairiapusis užimtumas visos dienos mokykloje;
- galimybė prisidėti prie mokyklos augimo savo idėjomis, pasiūlymais, savanoryste ir kt.;
- patyriminiu ugdymu grindžiamas mokymosi modelis, didžiąją laiko dalį praleidžiant gamtoje;
- buvimas dalimi no stress mokyklos, kuri turi augimo ir kaitos potencialą, nes siejama su ateities mokyklos modeliu.

1.3. Vaikai ir jų poreikiai

Akademijoje gamtoje veikia mišraus modelio ikimokyklinio ugdymo lauko pedagogikos grupė, kurią lanko vaikai nuo 2 iki 6 metų amžiaus. Mišri grupė tarsi atitinka gausios šeimos modelį, kurioje auga skirtingo amžiaus vaikai.

Tyrimai rodo, kad laikas lauke – gyvybiškai būtinas, jei norime, kad vaiko raida būtų visavertė. Vaikų buvimas lauke visą dieną ir ištisus metus daro teigiamą įtaką jų mokymuisi ir vystymuisi, nes:

- sukuria pasitikėjimo savimi jausmą,
- sumažina stresą,
- pagerina dėmesį ir atmintį,
- skatina vaikus valgyti sveikiau,
- vysto pažintinius ir analitinius gebėjimus,
- teigiamai veikia nuotaiką ir psichologinę gerovę.

Nors daug laiko praleidžiame natūralioje gamtoje, tačiau vaikai lauke būna tiek, kiek jiems ten yra jauku, įdomu ir smagu. Jei pasidaro nebemalonu, per šalta, per drėgna, einame į vidų ir veiklas tęsime patalpose.

Ikimokyklinis amžius – žaidimų ir atradimų amžius. 2–3 metų vaikams labai svarbu žaisti ir judėti, o 4–6 metų vaikams atsiveria kūrybos, pažinimo, eksperimentavimo, atradimo horizontai.

1.4. Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai

Šeima yra pirmoji ir svarbiausia aplinka, kurioje vaikas auga, vystosi, įsijungia į visuomenės gyvenimą, todėl, norint užtikrinti sėkmingą ugdymą, būtina siekti nuolatinio glaudaus bendradarbiavimo su tėvais. Glaudus tėvų ir darželio darbuotojų bendradarbiavimas – vienas esminių gerą ugdymą teikiančio darželio bruožų. Bendradarbiavimas grindžiamas tarpusavio pasitikėjimu ir konfidencialumu, aktyvia partneryste ir atsakomybe, pagarba vienas kito poreikiams bei interesams.

1.5. Mokytojų ir kitų specialistų pasirengimas

Pedagogų profesionalumas – pagrindinė kokybiško ikimokyklinio ugdymo sąlyga. Su ikimokyklinio amžiaus vaikais darželyje dirbančios kvalifikuotos ikimokyklinio ugdymo mokytojos turi aukštąjį išsilavinimą, integruoto ugdymo bei komandinio darbo praktiką. Visos specialistės pozityviai žiūri į kiekvieną vaiką, nuolat mokosi, yra atviros naujovėms ir atradimams, geba ugdyti šiuolaikinio vaiko kompetencijas. Ikimokyklinio ugdymo mokytojos sprendimus dėl vaikų ugdymosi rezultatų, turinio ir jo organizavimo, vaikų pasiekimų vertinimo priima kartu su tėvais, kitais ugdymo įstaigos mokytojais ir specialistais.

Sparčiai besikeičianti visuomenė reikalauja nuolatinės darželio veiklos kaitos. Tokiame kontekste darželio kolektyvas stengiasi lanksčiai prisitaikyti prie vykstančių pokyčių. Švietimo įstaiga turi keistis taip, kaip sparčiai kinta jos mikroaplinka tam, kad būtų tenkinami bendruomenės poreikiai.

1.6. Strateginių dokumentų nuostatos, kuriomis grindžiama programa

Ikimokyklinio ugdymo įstaigos programa parengta atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstituciją, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją (ratifikuota 1995 m. liepos 3 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. I-983), Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo pakeitimo įstatymą (2011 m. kovo 17 d. Nr. XI-1281), Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m.

gegužės 20 d. nutarimu Nr. IX-1569 patvirtintą Vaiko gerovės valstybės politikos koncepciją, Rengimo šeimai ir lytiškumo programą (2007), Gyvenimo įgūdžių programą (2004). Remiamasi Geros mokyklos koncepcija (patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308), „Ikimokyklinio ugdymo turinio programų rengimo metodinėmis rekomendacijomis“ (ŠMM Švietimo aprūpinimo centras, 2015 m.) bei „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu“ (ŠMM Švietimo aprūpinimo centras, 2014 m.).

2. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

GAMTA – Pasitelkiant natūralų vaiko norą tyrinėti ir patirti, mokymosi procesas ir laisvas laikas kuo daugiau organizuojamas lauke, taip skatinant daug sveikesnį ir visapusiškesnį vystymąsi.

ŽMOGUS – Kiekvienas mokinys čia suvokiamas kaip asmenybė, dominuoja pagarbus vaiko ir suaugusiojo santykis, kur kiekvienas gali augti savo tempu ir dalyvauti sprendimų priėmime.

BENDRUOMENĖ – Vaikai ne tik mokosi ir auga bendruomeniškose mišrioje grupėse, bet kartu su į ugdymo procesą įsitraukusiais tėvais ir ugdytojais kuria laimingų šeimų bendruomenę.

3. IKIMOKYKLINIO UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Tikslas – vadovaujantis Lauko pedagogika, Geros mokyklos koncepcija ir katalikiško ugdymo principais, atsiliepiant į viešuosius visuomenės interesus ir šeimos poreikius bei atsižvelgiant į kiekvieno vaiko, jaunuolio prigimtinių individualumą, suteikti kokybišką, patyriminiu ugdymu grįstą visuminį išsilavinimą bei kryptingą laisvalaikio užimtumą, taip formuojant atsakingą, pilietišką, sąmoningą, savarankišką, emociškai intelektualią, gebančią įsipareigoti vietos bendruomenei bei Tėvynei Lietuvai asmenybę.

Uždaviniai:

- organizuoti ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo formaliojo švietimo programų vykdymą, neformaliojo švietimo ir kitas Įstaigos užimtumo veiklas, remiantis Lauko pedagogikos, patyriminio ugdymo principais, išnaudojant ir pažįstant aplinkinės gamtos įvairovę;
- į neformaliojo švietimo vykdymą įtraukti kuo daugiau savo bendruomenės, krašto pavyzdinių asmenybių;
- teikti visuomenei kokybiškas neformalaus ikimokyklinio ir priešmokyklinio vaikų ugdymo paslaugas pagal jos poreikį ir aktualijas;
- edukacinių veiklas sieti su aplinkine etnokultūra, bendradarbiauti su aplinkinėmis institucijomis ir įstaigomis;
- taikyti ir tobulinti ugdymo(si) metodą, kuris padeda vaikui mokytis individualiu būdu ir tempu, ugdytis atsakomybę už save;
- organizuoti kryptingą laisvalaikį ir vaikų užimtumą po pamokų, atostogų metu;
- teikti socialines, ugdymo(si), psichologines paslaugas Įstaigos šeimoms, ypač socialinės rizikos šeimų, socialiai remtinių šeimų vaikams ir jų tėvams, rūpintis vaikų užimtumu,

- vykdyti žalingų įpročių ir nusikalstamumo prevenciją, rengti jaunuolį savarankiškam gyvenimui;
- vaikų bei jaunimo kūno ir psichikos sveikatos stiprinimo labai ugdymo ir užimtumo veiklas organizuoti derinant judėjimą gryname ore;
- ugdymosi proceso organizavimo metu siekti kuo ekologiškesnio, gamtai draugiškesnio ir tvaresnio būdo;
- kurti pagarbaus tarpusavio santykio kultūrą;
- kurti savitas, Įstaigos narius jungiančių tradicijas.

4. UGDYMO TURINYS

Sudarant ugdymo turinį, siekiama integraliai ugdyti vaikų gebėjimus, įgūdžius, vertybines nuostatas kasdieninės veiklos metu, atsižvelgiant į vaiko amžiaus tarpsnio ypatumus, pagrindine veikla įvardijant žaidimą. Koreguojant ikimokyklinio ugdymo programos ugdymo turinį, atsižvelgiamama į „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašo“ rekomendacijas. Ikimokyklinio ugdymo mokytojams, ugdantiems vaikus nuo gimimo iki 6 m., „Žaismė ir atradimai“ paskirtis padėti pedagogams įgyvendinti ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašą. Jose į ugdymą žvelgiama iš vaiko perspektyvos – vaikas pripažįstamas kaip savo poreikius, interesus bei patirtį turinti individualybė, gebanti autentiškai mokytis ir kaupti patirtį dialoginėje sąveikoje su pedagogu ir kitais vaikais. Jis išdėstytas 5 kompetencijų srityse (komunikacinės, pažinimo, sveikatos saugojimo, socialinės, meninės). Kiekviena kompetencija ugdoma orientuojantis į esminius gebėjimus, nuostatas ir vaiko patirtį. Per jas atskleidžiama 18 vaiko ugdymo(si) sričių. Kiekvieną kompetenciją sudaro pagrindinės ir integruojamos ugdymo(si) sritys. Kompetencijos ugdomos integraliai organizuotos ir spontaniškos vaiko veiklos metu grupėje, lauke, įstaigos renginiuose, išvykose, šeimoje.

5. UGDYMO METODAI, APLINKA, PRIEMONĖS

Lauko pedagogikos idėja remiasi ne tik vaikų sveikatinimu, supažindinimu su jį supančia aplinka bei gamtos dėsniais, bet ir laisvo žaidimo integravimu į -kasdienį vaikų gyvenimą. Vykdydami savo veiklą vadovaujamės aplinkos tvarumo principais. Kasdieninėje veikloje pritaikome ir skirtingais būdais naudojame priemones, kurios, galbūt atrodo, neturi paskirties, naudojame įvairias medžiagas iš natūralios gamtos, o ne pirkinius žaislus. Atsižvelgiama į visuminį vaiko pasaulio suvokimą ir yra orientuojamasis į vaiko gyvenimui bei ugdymui(si) reikalingų kompetencijų plėtotę. Programos ugdymo turinyje numatome esmines vaiko nuostatas ir gebėjimus, vaiko veiksenas.

Laisvas žaidimas – tai nestrūktūrizuota ir vaikų inicijuota veikla, kuriai nekeliami suaugusiųjų sugalvoti tikslai ir reikalavimai bei veiklos principai, suteikiant saugią aplinką. Ribos apmąstomos atsižvelgiant į vaikų poreikį žaisti ir, labai dažnai, patys vaikai nujausdami, kas saugu, o kas ne, bei kas yra ir kas nėra vertybė, nusibrėžia savo taisykles.

Diskusijos, pokalbiai suteikia galimybę dalintis mintimis, jausmais ir nuomonėmis. Vaikai skatinami išreikšti savo nuomonę, požiūrį, argumentuoti išsakytas mintis, klausyti ir girdėti, ką sako kiti, apibūdinti savo ir kitų veiklą, kritiškai mąstyti.

Tyrinėjimas, eksperimentavimas – vienas iš aplinkos pažinimo būdų, kuris skatina vaiką aktyviai veikti, planuoti, organizuoti, kaupti patirtį, patirti atradimo džiaugsmą.

Išvykų, ekskursijų metu turtinama vaikų pažintinė, socialinė, kalbinė ir emocinė patirtis, ugdomi įgūdžiai ir gebėjimai. Todėl vaikams organizuojame įvairias išvykas į biblioteką, teatrus, lankome muziejus, gamtą, kitas ugdymo įstaigas, keliaujame į kitus miestus. Jų metu plečiamas vaikų akiratis, jie sužino daug naujų dalykų, patiria teigiamų emocijų.

6. UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Vaikų pasiekimų vertinimas – tai duomenų rinkimas apie individualius kiekvieno vaiko poreikius, interesus, gebėjimus, ugdymosi pasiekimus bei nuolatinis informacijos apie daromą pažangą kaupimas ir apibendrinimas. Pedagogai nuolat stebi ir fiksuoja vaikų veiklą ar elgesį. Vaikų pažanga ir pasiekimai vertinami pagal penkias kompetencijas: socialinę, pažinimo, sveikatos saugojimo, meninę ir komunikavimo, remiantis „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu“. Vaikų ugdymosi pasiekimai analizuojami 2 kartus per metus – mokslo metų pradžioje ir pabaigoje. Vertinimas atliekamas pagal 18 ugdymosi sričių. Apibendrinti duomenys pateikiami pasirinktinai – lentelėje arba diagramoje. Formuojamas vertinimas vyksta nuolat. Tai kasdienis, sąveika paremtas vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimas, kuriuo siekiama suprasti ir nustatyti vaiko ugdymo(si) poreikius. Kartu su vaiku aptariama, ką jis nuveikė, išmoko, kas jam patiko ir ką jis dar norėtų nuveikti, numatoma ateities veikla. Pedagogas gauna informaciją apie vaiką, stebint jo veiklą, elgesį ir savijautą ugdymo proceso metu, padeda planuoti ugdymą, parinkti tinkamus ugdymo metodus, tikslingai kurti ugdymo(si) aplinką ir laiku teikti individualią pagalbą. Vaiko vertinimo medžiaga (dailės, kūrybiniai darbai, žodiniai pasakojimai, samprotavimai, rašytinės kalbos pavyzdžiai, nuotraukos) fiksuojama ir kaupiama vaiko vertinimo aplanke.

NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI

1. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija. Ratifikuota 1995 liepos 3 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. I-983
2. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS. 2003 m. gegužės 20 d. nutarimas Nr. IX-1569 (2003). Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcija Nr. 52-2316.
3. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS. 2011 m. kovo 17 d. nutarimas Nr. XI-128. (2011). Lietuvos švietimo įstatymo pakeitimo įstatymas.
4. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS. Nutarimas dėl valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo. (2012). Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“.
5. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS. 2013 m. gruodžio 23 d. nutarimas Nr. XII-745. (2013) Dėl valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos patvirtinimo.
6. LR ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA. (2015). Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. Vilnius: Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras.
7. LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA. (2016). Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Vilnius: Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras.
8. LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS. 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. ISAK-2667 patvirtinta strategija. (2005). Gabių vaikų ir jaunuolių ugdymo strategija.
9. LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS. 2007 m. vasario 7 d. įsakymas Nr. ISAK-179. (2007). Dėl rengimo šeimai ir lytiškumo ugdymo programos patvirtinimo.
10. LR ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS. 2011 m. birželio 7 d. įsakymo Nr. V-1009 redakcija. Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašas.
11. LR ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS. 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. V-1308. (2015). Geros mokyklos koncepcija.
12. MONKEVIČIENĖ, O. (sud.) (2001). Ankstyvojo ugdymo vadovas. Vilnius: Minklės leidyba.
13. MONKEVIČIENĖ, O. (2021). Žaismė ir atradimai. Rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo pedagogui. Vilnius: Vitae Litera.